

Simon kunta

LAUSUNTO

simon.kunta@simo.fi

19.1.2026

Dnro /2026

Lausuntopyyntö 19.12.2025

SIMON RUONASUON TUULIVOIMAOSAYLEISKAAVA, EHDOTUSVAIHE

Ruonasuon tuulivoimahankkeen kaavoituksen tavoitteena on mahdollistaa 5 tuulivoimalaa sekä 68 hehtaarin kokoinen aurinkoenergia tuotantoalueen. Voimaloiden yksikkötehoksi on suunniteltu alle 9 MW. Voimaloiden kokonaiskorkeus on enintään 300 m. Aurinkopaneelit sijoitetaan kokonaisuudessaan entiselle turvetuotantoalueelle. Hankkeeseen liittyy mahdollisesti energian varastointia nimellisteholtaan yhteensä enintään noin 20 MW:n akkuvarastoissa tuotantoalueella. Tuotantoalueelle sijoitetaan mahdollisesti noin 12 akkukonttia ja lisäksi tarvittavat muuntamokontit. Energiavarastoalueen vaatima pinta-ala on alustavasti enintään noin 0,5 hehtaaria. Tuulivoimahankkeen sähkönsiirto on suunniteltu toteutettavan maakaapelina kaava-alueelta Petäjälampi-Isokangas-johtokäytävään, johon se kytketään johdonvarsiliitynnällä.

Ruonasuon tuulivoimaosayleiskaava on laadittu maankäyttö- ja rakennuslain 77 a §:n tarkoittamana oikeusvaikutteisena yleiskaavana. Yleiskaavaa voidaan käyttää yleiskaavan mukaisten tuulivoimaloiden sekä aurinkopaneelien rakennusluvan myöntämisen perusteena tuulivoimaloiden alueilla (tv-alueilla) sekä aurinkoenergian tuotantoalueella (EN/au).

Hankkeen tuotantoalue sijoittuu Isosydänmaan paliskunnan alueelle. Paliskunnan suurin sallittu elopöytä on 2000 ja poronmistajia on 54. Tuulivoimahankkeella on paliskuntarajan läheisyyden ja paliskuntien yhteistoiminnan vuoksi vaikutuksia myös Oijärven paliskuntaan. Oijärven suurin sallittu elopöytä on 1300 ja poronmistajia on 47. Alueen poronhoito perustuu luonnonlaitumien ja porojen luontaisen laidunkierron ympärivuotiseen hyödyntämiseen. Alueen paliskunnat ovat erittäin huolissaan laidunalansa vähenemisestä ja pirstoutumisesta teollisen maankäytön vuoksi. Paliskunnissa on toiminnassa ja suunnitteilla huomattava määrä tuuli- ja aurinkovoiman tuotantoa.

Poronhoitolaki ja muu poronhoidon huomioon ottamista edellyttävä lainsäädäntö

Poronhoitolaki (PHL 848/1990) turvaa poronhoidon asemaa ja alueidenkäytöllisiä edellytyksiä poronhoitoalueella. Poroilla on hankkeen suunnittelualueella poronhoitolain 3 §:n mukainen vapaa laidunnus-oikeus eli poronhoito-oikeus maanomistussuhteista riippumatta. Vapaa laidunnus-oikeus on elinkeinon toimintaedellytysten perusta, sillä se tarkoittaa, että porot saavat vapaasti ottaa ravintonsa luonnosta. Poronhoitolaissa säädetään neuvotteluvelvollisuudesta suunniteltaessa valtion maita koskevia poronhoidon harjoittamiseen olennaisesti vaikuttavia toimenpiteitä (53 §). Hankealuetta on sekä yksityisen että valtion omistuksessa. Poronhoitolain 53 §:n mukainen neuvottelu paliskuntien kanssa on pidetty 11.12.2024. Isosydänmaan paliskunta on tuonut lausunnossaan kaavan valmisteluaineistosta esille, että kyseisessä neuvottelussa ei ollut paikalla valtion viranomaisia. Paikalla ollut Metsähallituksen edustaja

oli kiistänyt PHL 53§:n mukaisen viranomaisaseman ja oli paikalla maanomistajan ominaisuudessa. Paliskuntain yhdistys katsoo, että Metsähallituksen on maan hallinnoijana viranomaisen kaltainen toimija, jolla on yhteiskunnallisia velvoitteita ja sen tulisi kantaa viranomaisvastuu PHL 53§:n mukaisissa neuvotteluissa.

Länsi-Lapin maakuntakaavassa edellytetään poronhoitoalueella poronhoidon turvaamista ja tärkeiden alueiden huomioon ottamista alueidenkäytön suunnittelussa koko maakuntakaava-aluetta koskevissa yleismääräyksissä: ”*Poronhoidon ja muiden luontaiselinkeinojen alueidenkäytölliset toiminta- ja kehittämissedellytykset on turvattava. Poronhoitoon olennaisesti vaikuttavaa alueiden käyttöä suunniteltaessa on otettava huomioon poronhoidolle tärkeät alueet ja valtion maiden osalta on neuvoteltava asianomaisen paliskunnan edustajien kanssa.*” Alue on merkitty maakuntakaavaan pääosin maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi (M). Hankealuetta ei ole maakuntakaavassa merkitty tuulivoimatuotantoon soveltuvaksi alueeksi.

Alueidenkäyttölain 39 §:n mukaan yleiskaavaa laadittaessa on otettava huomioon kunnan elinkeinoelämän toimintaedellytykset. Porotalous on Simossa merkittävä elinkeino ja etenkin sivukylien asuttuna pitäjä, sen oikeudet ja toimintaedellytykset on turvattava kaavaratkaisussa. Yleiskaava ei saa aiheuttaa maanomistajalle tai muulle oikeuden haltijalle kohtuutonta haittaa. Poronhoitajat ovat alueella oikeudenhaltijoita. Osayleiskaavan tulee myös toteuttaa maakuntakaavan ohjausta.

Poronhoitoon kohdistuvat vaikutukset

Tuuli- ja aurinkovoimaloiden alue on erityisesti Isosydänmaan paliskunnan tärkeää kevätlaidunta, vasoma-aluetta ja kesälaidunta. Alueelle tulee myös Oijärven paliskunnan poroja, sillä alue on paliskuntien yhteistoiminta-aluetta. Turvetuotanto on loppunut alueelta noin 10 vuotta sitten ja alue on pääosin kasvittunut. Poroilla on tällä hetkellä alueella ihanteelliset laidunolosuhteet ja alueen tärkeydestä kertoo myös se, että siellä merkitään huomattava määrä vasoja vuosittain. Alueella laiduntaa noin 600 poroa, mikä on merkittävä määrä paliskuntien kokoon nähden. Porot laiduntavat turvetuotannosta poistuneella, jo kasvittuneella alueella sekä kosteikkoa ympäröivällä kasvitetulla alueella ja saavat kosteikosta juomavettä. Kuumimpana räkkäaikana porot makaavat räkkää pohjoisosassa olevalla muuta aluetta korkeammalla, tuulisella alueella, joka on vielä kasvittumaton.

Hankkeesta aiheutuu suoria ja epäsuoria laidunten menetyksiä. Koko aidattava aurinkovoima-alue sekä uuden infran (tiestö, voimalat, soranottoalueet, mahdolliset akkukontit ym.) alle jäävä alue poistuu täysin laidunkäytöstä. Lisäksi käytöstä poistuu laajempi häiriövaikutusalue. Alue on tällä hetkellä rauhallinen, siellä ei ole asutusta, eikä juurikaan teitä ja sitä ympäröivät suojelualueet. Alueen turvetuotanto on loppunut. Poroilla on alueella laidunnusrauha. Porot ovat tutkitusti herkimmillään ihmistoiminnan aiheuttamalle häiriölle juuri vasomisaikana, sitä ennen ja sen jälkeen (mm. Skarin & Åhman 2014, Skarin ym. 2015 ja 2018). Häiriö ulottuu useiden kilometrien päähän ja sen jatkuu myös tuulivoimaloiden toiminnan aikana (Skarin ym. 2018). Kummassakin paliskunnassa on myös käytännön kokemusta siitä, että porot eivät vaso eivätkä laidunna tuulivoimapuiston alueella vasojen kanssa. Kun porot välttävät tuulipuiston alueita häiriön (rakentaminen ja tuotantoaikana voimaloiden liike, ääni, välke) vuoksi tai niitä ei voida

muusta syystä enää käyttää poronhoitotöissä, aiheutuu laajemmille alueille ulottuvia välillisiä laidunmenetyksiä. Kyse on laajemman laidun- ja toiminta-alueen kuin pelkän hankealueen menettämisestä. Kun porot siirtyvät rauhattomaksi muodostuneelta alueelta pois, aiheutuu tästä epätasaista laidunten kulumista muissa osissa paliskuntaa, mikä johtaa porokarjan tuottavuuden heikkenemiseen ja lisäkustannuksiin esim. lisäruokinnassa. Myös mahdollinen ylisuuriin kesätokkiin joutuminen aiheuttaa vasamäärien vähenemistä ja teuraspainojen alenemista ravintotilanteen kiristymisen vuoksi. Heikentyneestä syyskunnosta seuraa myös tiinehtyvyyden heikkeneminen. Kaikki tämä heikentää porotalouden kannattavuutta.

Hankealueen vasat merkitään alueella olevassa kiinteässä aidassa, joka on rakennettu vuonna 2024 ja joka korvasi aiemmin alueella käytetyt siirtoaidat. Alueella merkitään vuosittain noin 250 Isosydänmaan ja Oijärven paliskunnan vasaa. Riippuen kesätokan sijainnista, poroja voidaan kuljettaa aitaan suunnitellun tuulipuisto- tai aurinkovoima-alueen läpi, mikä tulisi hankkeen vuoksi estymään. Poroja ei voi kuljettaa tokkana tuulivoimaloita vasten. Hirvasniemen paliskunnassa jäi tuulivoima-alueesta parin kilometrin päähän sijoittuva vasanmerkitäitä tästä syystä pois käytöstä tuulivoimahankkeen rakentamisen ja toiminnan alettua. Myös Oijärven paliskunnassa on pitkäaikainen kokemus siitä, että porojen käsittely tuulivoimateollisuusalueella vaikeutuu merkittävästi ja vasat voivat jäädä merkitsemättä. Tämä tarkoittaa, että merkittäviä vasioja ei voi tunnistaa omistajalleen esimerkiksi erotuksissa tai vahinkotilanteissa, mikäli ne ovat erkaantuneet emistään. Muutenkin vasanmerkitäitoiminta suunnittelualueella estyy, koska porot hankkeen vuoksi siirtyisivät vasomaan ja laiduntamaan muualle.

Etsiessään uusia laidunalueita porot voivat hajaantua ei-toivotuille alueille, kuten viljelyksille tai asutuksen piiriin, mistä seuraa ristiriitoja poronhoitajien ja muiden maankäyttäjien kesken. Tästä aiheutuu lisätöitä ja muita kustannuksia paliskunnille ja poronhoitajille, kuten vahinkojen korvaus- ja ehkäisykustannuksia. Poroja joudutaan hakemaan naapuripaliskunnista ja mahdollisesti poronhoitoalueen ulkopuolelta, sillä paliskunnan rajat ovat lähelle eikä niitä ole aidattu. Työmäärän lisääntyminen ja toiminnan uudelleensuunnittelu sekä poronhoidon rakenteiden uusien paikkojen hakeminen aiheuttavat myös kustannuksia elinkeinolle.

Hankkeen vuoksi yleisölle avoimet, hyväkuntoiset tiet aiheuttavat sen, että ylimääräinen liikenne ja sen myötä häiriö alueella kasvaa. Poronhoitoalueelta kerättyjen kokemusten mukaan myös rakentamisen aikainen liikenne on vilkasta. Parannetuilla teillä nopeudet kasvavat ja liikenneonnettomuudet lisääntyvät. Tuulivoimarakentamisen vuoksi lisääntyneitä porokolarimääriä on havaittu useissa paliskunnissa. Poroja on myös loukkaantunut ja kadonnut metsiin, sillä paliskuntien kokemusten mukaan kolareista ei ilmoiteta (rakentajat tyypillisesti ulkomailta, eivätkä he mahdollisesti uskalla ilmoittaa kolareista). Vaikka auton alle jäänyt poro ilmoitettaisiin ja tulisi korvauksen piiriin, se ei kata tuoton menetystä joka siitosporon mukana menetetään (uuden kasvattaminen vie vähintään kolme vuotta).

Paliskunnille aiheutuu huomattavia haitallisia yhteisvaikutuksia jo toiminnassa olevan ja suunnitellun tuulivoima- ja aurinkovoimatuotannon kautta. Alueelle on myös rakenteilla ja suunnittelussa uusia 400 kV voimajohtoja ja Isosydänmaan paliskunnan alueelle Suhangon kaivos. Paliskunnissa on suuri huoli

elinkeinon jatkuvuudesta, mikä heijastuu sosiaalisina vaikutuksina. Tuulivoima- ja aurinkovoima-alueiden menetys on käytännössä pysyvä menetys niiden pitkän elinkaaren vuoksi, joka voi olla jopa 50 vuotta eli enemmän kuin ihmisen työuran mittainen.

Kaavaehdotus ja kaavaselostus

Kaavaehdotuksessa on poronhoitoa koskeva yleinen määräys *“Alueen suunnittelussa ja toteutuksessa on turvattava poronhoidon toiminta- ja kehittämisedellytykset. Kaava-alueella sallitaan poronhoidon edellyttämien rakenteiden rakentaminen siten, että ne sovitetaan yhteen tuulivoimatoimintojen kanssa.”*

Kaavaselostuksessa arvioidaan, että kaavalla on myönteisiä vaikutuksia aluetalouteen ja elinkeinoihin. Tässä ei ole otettu huomioon sitä, että hankkeella on kielteisiä vaikutuksia poroelinkeinoon ja sitä kautta aluetalouteen. Poronhoito on osa alueen elinkeinoelämää.

Kaavaselostuksessa mainitaan, että tuulivoimaloiden rakentamisen aikana vapaata liikkumista rakentamisalueiden välittömässä läheisyydessä rajoitetaan turvallisuussyistä. Tähän on lisättävä, että alueelle on turvattava pääsy poronhoitajille poronhoitotöiden suorittamiseksi.

Kaavaselostuksessa mainitaan, että aurinkovoimaloiden aidattavilla alueilla on pieni laidunalueita vähentävä vaikutus ja aurinkovoimaloiden aitaaminen voi vaikeuttaa porojen kuljetusta erotuspaikalle. Tässä kohtaa ei ole huomioitu sitä, että aidattava alue estää vasanmerkintään tarkoitetun aidan käytön ja pakottaa muuttamaan aidan rakenteita porojen kuljettamiseksi aitaan. Aurinkovoimaloiden aidattu alue tulee kiinni siula-aitaan. Kaavaselostuksessa arvioidaan, että tuulivoimaloiden valmistuttua porot voivat edelleen liikkua vapaasti tuulivoimaloiden ympäristössä, mutta ne todennäköisesti välttelevät tuulivoimaloiden ympärillä olevia avoimia alueita. Tuulivoimaloiden välttämiseen vaikuttaa kuitenkin myös näkymisen lisäksi niiden aiheuttama melu.

Kaava-aluetta laajemmalle ulottuvia häiriöriskejä havainnollistavassa kuvassa 10.33 häiriöriskialueen laskentaetäisyytenä on käytetty noin kolme kilometriä tuulivoimaloista. Kaavaselostuksessa mainitaan, että kaikista hankkeista ei ollut saatavilla tarkkoja voimalasijainteja, jolloin häiriöriskialue on arvioitu luomalla 2200 metrin vyöhykkeet hankealueiden ympärille. Skarinin ym. (2015) mukaan vasomisaikana porovaatimet välttivät tuulipuistoja niiden rakentamisaikana jopa 3,5 km päähän alueesta. Tolvanen ym. (2023) tarkasteli yhteenvetojulkaisussaan 84:aa vertaisarvioitua tutkimusta maailmalta. Tutkimuksen mukaan porot välttivät tuulivoimaloiden alueita keskimäärin 5 km säteellä. Suurin osa tutkimuksista on tehty nykyistä pienemmillä voimaloilla, ja välttäminen voi olla vielä suurempaa nykyisillä voimalatyypeillä (Tolvanen ym. 2023). Paliskuntain yhdistyksen näkemyksen mukaan arvioinnissa käytetyt etäisyydet eivät ole riittäviä vaan arvioinnissa tulisi käyttää 5 kilometrin häiriöaluetta.

Kaavaselostuksessa on listaus hankkeista, joilla on yhteisvaikutuksia poronhoitoon. Listauksesta puuttuu Gasgridin vetyputkilinjaus, joka sijoittuu Isosydänmaan ja Oijärven paliskuntien alueelle. Listauksessa mainittu Näätäaavan hanke ei ole pelkästään tuulivoimahanke, vaan hankekokonaisuuteen liittyy myös e-metanolitehdas.

Kaavaselostuksessa kuvataan, että turvesuoalueen olosuhteiden kehityssuuntaan tulevaisuudessa liittyy epävarmuutta ja käytöstä poistettu turvesuo voi kasvaa umpeen. Kaavaselostuksessa ei ole kuvattu tarkemmin mitä epävarmuuksia turvesuoalueen kehityssuuntaan liittyy. Turvetuotantoalueen tila muuttuu sen kehityskaaren aikana, ja se muuttuu suotuisaksi poroille sen muuttuessa ajan saatossa luonnontilaisemmaksi. Entisten turvesoiden palautuminen porojen elinympäristöiksi niiden muuttuessa luonnontilaisemmaksi on poronhoidon näkökulmasta myönteinen asia. Nyt nämä alueet uhkaavat muuttua tuuli- ja aurinkovoiman tuotantoalueiksi.

Vaikutusten arviointiin tulee sisällyttää myös arviointi maa-ainestenottoalueiden vaikutuksesta poronhoitoon, sillä maa-ainestenotto on osa hankekokonaisuutta. Kaavaselostuksessa on arvioitu, että jos maa-aineksia otetaan poronhoitoalueelta, sillä voi olla rakentamisen aikaisia vaikutuksia laitumiin. Maa-ainestenottoalueella on todennäköisemmin pitempiaikaisia vaikutuksia ja laidunalueenetyksiä kuin vain rakentamisen aikaisia. Vaikutusten arvioinnin osalta on puutteellista, että maa-ainestenottoaikat eivät ole vielä tiedossa eikä maa-ainesten otosta aiheutuvia vaikutuksia voida täten tarkemmin arvioida poronhoidon osalta. Kaavaselostuksessa mainitaan, että tuleva maa-ainestenottoalue tulee tarvittaessa aidata ja aidan tulee olla riittävän tukeva. Kaavaselostuksessa myös arvioidaan, että porojen pääsy alueelle aiheuttaisi porovahinkojen riskiä ja porojen paimentaminen pois alueelta aiheuttaisi lisätöitä poromiehille. Porojen paimentamisen pois maa-ainesten ottoalueelta ei tule kuulu paliskunnalle. Toimijan tulee aidata ottoalueet siten, että porot eivät pääse alueelle ja myös huolehtia aidan kunnossapidosta. Jos alueella tapahtuu porovahinkoja, ne tulee korvata paliskunnalle asianmukaisesti.

Kaavaselostuksessa arvioidaan, että hanke voi aiheuttaa suuria kielteisiä vaikutuksia Ruonasuon lähiympäristössä toimivalle tokkakunnalle, hankkeesta poronhoidolle aiheutuvat vaikutukset pienenevät mitä kauemmas hankealueesta siirrytään ja paliskuntatasolla tarkasteltaessa hankkeesta arvioidaan aiheutuvan kohtalaisen kielteisiä vaikutuksia poronhoidolle. Tästä yhteydestä ei tule ilmi, millä asteikolla vaikutukset on arvioitu. Kyseessä on kuitenkin keskeinen kesälaidunalue ja siellä sijaitsee poronhoidon kannalta tärkeä kiinteä aitarakenne. Muutos on merkittävä koko paliskunnalle, sillä paliskunta eri osineen on yhtenäinen toimintaympäristö ja muutoksilla on vaikutusta koko paliskunnan tasolla. Ei voida myöskään ajatella yksittäisen hankkeen vaikutusta, koska taustalla on myös kumulatiiviset maankäytön vaikutukset paliskuntaan. Tällöin aina uusi hanke tuo merkittävämpiä vaikutuksia suhteessa taustalla olevaan maankäytön paineeseen ja olemassa olevaan laidunten menetykseen ja pirstoutumiseen. Todennäköinen vaikutus hankkeella on suurempi kuin kohtalainen kielteinen.

Lopuksi

Paliskuntain yhdistys on katsonut, että hankkeeseen olisi tullut soveltaa YVA-menettelyä hankkeen merkittävien haitallisten vaikutusten vuoksi ja niiden asianmukaisen arvioinnin takaamiseksi. Hankkeeseen ei kuitenkaan sovelleta YVA-menettelyä, joten se korostaa entisestään kaavoituksessa tehtävien selvitysten tärkeyttä. Poronhoitoon kohdistuvat vaikutukset tulee selvittää riittävällä tavalla. Alueen maakuntakaavasta tulee määräyksiä, jotka YVA-lain ja poronhoitolain kanssa edellyttävät erityistä poronhoidon huomioon ottamista suunnittelussa ja sen toimintaedellytysten turvaamista. Hankkeessa korostuu yhteisvaikutusten arviointi alueella toimivien ja sinne suunniteltujen muiden tuuli- ja aurinkovoimahakkeiden kanssa.

Isosydänmaan paliskunta vastustaa hanketta sille aiheutuvien todennäköisten merkittävien haitallisten vaikutusten ja yhteisvaikutusten vuoksi. Ruonasuon tuuli- ja aurinkovoimapuiston vaikutukset yhdessä jo olemassa olevien, rakenteilla tai jo kaavoitettujen hankkeiden kanssa tulevat aiheuttamaan kohtuutonta haittaa paliskunnan poronhoidolle. Paliskuntain yhdistys yhtyy tähän näkemykseen.

PALISKUNTAIN YHDISTYS

Hanna Nurmi
Toiminnanjohtaja

Lausunnon valmistelija, lisätiedot: Sanna Hast, etunimi.sukunimi@paliskunnat.fi

Viitteet

Skarin A. & B. Åhman (2014). Do human activity and infrastructure disturb domesticated reindeer? The need for the reindeer's perspective. *Polar Biology* 37 s. 1041-1054.

Skarin, A. Nellemann C. Rönnegård L. Sandström P. & H. Lundqvist (2015). Wind farm construction impacts reindeer migration and movement corridors. *Landscape Ecology* 30: 1527-1540.

Skarin, A., Sandström, P., Alam, M. (2018). Out of sight of wind turbines—Reindeer response to wind farms in operation. *Ecology and Evolution* 2018; 1–14.

Tolvanen, A., Routavaara, H., Jokikokko, M. & Rana, P. (2023). How far are birds, bats, and terrestrial mammals displaced from onshore wind power development? – A systematic review. *Biological Conservation*, 288, Elsevier. <https://doi.org/10.1016/j.biocon.2023.110382>